

складають її концептуальне ядро; конотативні компоненти включають оцінність, образність та функціонально-стилістичну маркованість [2].

Негативно маркована оцінка широко представлена в структурі фразеологізмів та може бути виражена наступною класифікацією:

1. Компетентність: *ein (dummer) Esel* – осел, дурень [6, с. 187]; *ich will Hans heißen (wenn das anders ist)* – назвіть мене дурнем (якщо я помилюся) [6, с. 310]; *wie Hase tun* – нерозумно себе поводити [6, с. 312]; *den hat der Esel im Galopp verloren* – він дурний аж світиться [6, с. 187].

2. Охайність: *wie das Schwein aus dem Stall fortlaufen* – піти, залишивши повне безладдя [7, с. 183];

3. Необізнаність: *Ein junger Hund!* – цуценя (про молоду, неосвічену людину) [6, с. 352];

4. Боязливість: *einen Hasen im Busen haben* – бути боягузом, мати заяче серце [6, с. 312].

Отже, структура оцінних фразеологізмів містить: суб'єкт, об'єкт, характер і основу оцінки. В оцінній структурі фразеологізмів завжди експліцитно виражені об'єкт і суб'єкт оцінювання, інші елементи виражаються як експліцитно, так і імпліцитно. Детальний аналіз оцінної структури вивчених одиниць виявив, що залежно від характеру оцінки встановлюється суб'єктивна думка стосовно особистості. Однак основа оцінки базується при цьому на раціональному судженні або на емоційному переживанні. Головним завданням оцінки є підсилення або послаблення позитивного емоційного стану співрозмовника.

Список використаної літератури:

1. Горохова І. В. Проблема фразеосемантичного поля в мовознавстві [Електронний ресурс] / І. В. Горохова. Режим доступу : http://www.rusnauka.com/8_NPE_2007/Philologia/21123.doc.htm

2. Іщенко Н. Г. Оцінний компонент лексичного значення слова / Н. Г. Іщенко // Філологічні трактати. К., 2010. № 3. С. 47–50.

3. Овсієнко Л.О. Експліцитно виражена оцінка в контексті німецькомовного діалогічного дискурсу / Л.О. Овсієнко // Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. Вип. 20. С. 136–140.

4. Овсієнко Л.О. Пейоративний аспект семантики фразеологічних одиниць сучасної німецької мови / Л.О. Овсієнко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна: [зб. наук. праць]. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. Вип. 51. С. 275–277.

5. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

6. Німецько-український фразеологічний словник (НУФС) : у 2-х т. / [укл. В. І. Гаврись, О. П. Пророченко]. К.: Радянська школа, 1981. Т. I. А–К. 416 с.

7. Німецько-український фразеологічний словник (НУФС) : у 2-х т. / [укл. В. І. Гаврись, О. П. Пророченко]. К.: Радянська школа, 1981. Т. II. L–Z. 382 с.

Науковий керівник: к. ф. н. Овсієнко Л. О.

Тетеріна А. О.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

РОЛЬ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ХУДОЖНІХ І ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

На сьогоднішній день фразеологія є чимось більшим аніж просто розділ лексикології. Фразеологія як наука є самостійною лінгвістичною дисципліною, яка має свій об'єкт, методи дослідження та виконує певні функції. Першим науковцем, який виділив фразеологію як самостійний розділ лексикології був Ш. Баллі. Передумови теорії фразеології були закладені в працях багатьох відомих науковців, а саме О. О. Потебні, І. І. Срезневського, О. О. Шахматова і Ф. Ф. Фортунатова та інших дослідників [2, с. 170].

Враховуючи той факт, що фразеологічна одиниця є невід'ємною частиною тексту, вона тісно пов'язана з контекстом твору. Залежно від змісту контексту або від окремого слова чи словосполучення фразеологічна одиниця набуває особливого значення. Саме це сприяє

утворенню єдиної змістової цілісності фразеологізма з контекстом. Впливаючи на фразеологізм, контекст робить можливим їхні оказіональні зміни. [4, с. 38].

Лінгвістика характеризує мову художньої літератури як систему виражальних засобів. Фразеологізми є значущим компонентом цієї системи. Образність їх семантичної структури, типізований та переносний характер значення, експресивно-стилістичне наповнення зумовлюють використання фразеологізмів у художніх текстах. Семантична гнучкість, неконкретизована адресованість, об'єктно-темпоральна змістова відносність фразеологічної одиниці забезпечує її досить вдале використання в естетично спрямованій творчості. Виділяють міжстильові та обмежені вживанням у певному стилі фразеологічні звороти. Міжстильовими фразеологічними зворотами є загальноживані найменування певних предметів та явищ дійсності, які використовуються в усіх стилях мовлення. Наприклад: *unter vier Augen, vor Augen haben*. Для них не характерні додаткові відтінки значення. Більшості фразеологічних зворотів притаманні стилістичні особливості, вони слугують опорою образного мислення. Такі усталені звороти належать до певного стилю [5, с. 40].

Характерним є вживання фразеологізмів у текстах публіцистичного стилю, адже засоби масової інформації, на сьогоднішній день, стали невід'ємною частиною суспільного життя. Через величезне розмаїття інформації, яку ЗМІ мають передавати, їхні функції реалізуються через запозичення в різних підсистемах мови. Використання найвищих ступенів порівняння прикметників, метафор, фразеологізмів, відповідних синтаксичних структур сприяють прояву високого ступеня експресивності в текстах. Фразеологічні одиниці у публіцистичних текстах відіграють оцінну функцію, адже саме вживання фразеологізмів дозволяє автору влучно передати та донести читачеві, глядачеві чи слухачеві відповідну інформацію, давши їй певну оцінку та переконуючи у власній правоті. Наприклад: *Sand in die Augen streuen; sich die Finger an etwas beschmutzen* [3, с. 109-110].

На сьогоднішній день спостерігається тенденція до вживання розмовних фразеологізмів зі зниженою оцінною семантикою. Такі одиниці роблять матеріал більш живим, привертають увагу до проблеми, вносять емоційний заряд у текст. Уживання саме розмовних фразем у газетних заголовках зумовлене прагненням автора увиразнити текст, зробити його більш емоційним та образним: *den Mund halten, den Mund stopfen* [1, с. 124-125].

Отже, функції фразеологічних одиниць у різних мовленнєвих стилях досить різні та відіграють важливу роль, адже слугують для модифікації вже існуючого традиційного звороту лексики у мові, з метою створення нових лексичних зв'язок та контекстів, а також забарвлення вже існуючих. Можна погодитися з думкою про те, що експресивність та образність фразеологічних одиниць робить мову художнього тексту більш живою, а мову публіцистики більш впливовою та яскраво вираженою.

Список використаних джерел і літератури:

1. Андрейченко О. Стилістичні функції фразеологічних одиниць у мові газети кінця ХХ — початку ХХІ століття. *Культура слова*. 2011. Вип. 74. С. 124–130.
2. Журавель М. Історія і стан дослідження англійської та української фразеології. *Людина. Комп'ютер. Комунікація : збірник наукових праць. Національний університет "Львівська політехніка"*. Львів. 2015. С. 170–172.
3. Коломийська І. А. Особливості вживання фразеологічних одиниць у німецькомовному газетному тексті: гендерний аспект : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук : 10.02.04 / Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці, 2017. 272 с.
4. Матвієнків О. Особливості функціонування фразеологічних одиниць у художньому тексті. *Вісник Львівського університету. Сер. іноземні мови*. 2013. Вип. 21. С. 37–43.
5. Устенко Л. Ф. Особливості функціонування фразеологічних одиниць у різних стилях української мови. *Наукові записки НДУ ім. Миколи Гоголя. Сер. Філологічні науки*. 2011. Вип. 1. С. 40-44.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Тесля В. А.